

Dos espectacles barrocs

Dues estacions, dos espectacles d'arrel barroca a Girona. Temporada Alta va dur a final de tardor l'òpera de Monteverdi *Il ritorno di Ulisse*, en la reinterpretació que en féu l'artista sud-africà William Kentrige. Ja s'acostava Nadal quan va arribar *El Messies* de Händel a l'Auditori, en un muntatge participatiu dels cors gironins sota la direcció d'Eduardo López Banzo. Tots dos varen correspondre's al seu temps, al seu clima estacional, l'un dins la llum que mor, l'altre en la renaixença del solstici.

Il ritorno di Ulisse és un espectacle crepuscular, introspectiu i feridor, muntat sobre les despulles d'una òpera per a una reflexió intemporal sobre el temps i la caducitat. Perdudes gairebé totes les partícels, només en queda el cant i el baix continu, d'aquell darrer «dramma in musica» compost pel vell Monteverdi als setanta-tres anys, un any abans de la seva mort. Sobre aquest pur esquelet, i reduint-lo encara a les accions essencials, Kentrige va idear un muntatge per a grans titelles de fusta vista i ulls brillants, vivificats tant pels manipuladors com pels cantants amb els quals s'identifiquen. El protagonista de l'Odissea es reconverteix, així, en un vell moribund en un hospital qualsevol, posem-hi a Sud-àfrica: el seu retorn, els seus triomfs i la seva Penèlope són potser somiats, potser recordats en l'agonia. Al seu entorn s'hi arremolinen cantants i músics, impàvids com els assistents a una lliçó d'anatomia, i al seu damunt planen les projeccions dibuixades pel mateix Kentrige, evocadores de la malaltia i la vulnerabilitat

Pentagrames, solcs i bits

La nova col·lecció Isaac Albéniz de publicacions musicals de la Diputació de Girona s'ha estrenat amb *La música a Girona*, de Lluís Brugués i Agustí, una síntesi de la seva tesi doctoral. El subtítol, *Història del Conservatori Isaac Albéniz*, és més explícit, i concreta la voluntat de l'autor i exdirector del centre per centrar-se en aquesta institució, des de la qual donar una visió del que la ciutat ofereix musicalment. Si a les nombroses dades s'hi sumen els estudis de Joan Gay sobre els *outsiders* del franquisme, els de Jaume Tauler sobre el jazz o els de Fredi Faure sobre els *rockers* dels 60, es té una visió força global de tot un segle de música a Girona.

del cos. Ja el pròleg de l'òpera, que va frapar Kentrige, ho resumeix tot: la Fragilitat Humana, el Temps, el Destí i l'Amor es disputen la sort del titella Ulisses.

El barroc és *Memento mori*, però també és *Carpe diem*. *El Messies* de Händel va ser una festa popular, allò que els noucentistes en dirien una experiència de civilitat i que avui, en ser una tradició tan recent, no sabem batejar del tot. Per primera vegada a Girona s'introdueix el costum, arrelat a Europa, de convidar una munió de cantaires no professionals per donar cos a un dels oratoris més inspirats de Händel. Basant-se en fets reals de la seva biografia, l'escriptor Stefan Zweig va imaginar, a *La resurrecció de G. F. Händel*, el compositor pres d'una febre creativa, escrivint-lo a raig després d'una malaltia que gairebé li costa la vida. A fe que el goig desfermat de viure i l'agraïment de néixer i renéixer semblen notar-s'hi. Un servidor, que va participar-hi, vol comparar-ho al pessigolleig d'un jacuzzi en una nit freda d'hivern. Submergir-se en *El Messies* és una bacanal molt recomanable que només engreixa anímicament. D'acord, el director López Banzo va sotmetre la massa coral a alguns tempos imprudents, però el que va perdre's en precisió es guanyà en energia. Durant un parell d'hores, vam ser un rinoceront felç saltironejant damunt un filferro en les altures.

Amb una plasticitat extraordinària, auster o gloriós, ara taciturn, adés extravertit, el barroc retorna i ens reprèn, capaç d'emmotllar-se als nostres interessos i les nostres preocupacions actuals. Comptat i debatut, no en som tan lluny: ens és fàcil d'identificar-se amb aquella altra època de crisi, amb la presència de nous absolutismes, el món contemplat com un gran teatre, entès com un laberint espès i sense centre. L'amant d'un art d'extremes, de vegades reflexiu i intimista, d'altres vegades capaç d'enlluernar-nos amb l'enginy o l'espectacularitat. Monteverdi i Haendel, els nostres contemporanis.